

Na osnovu člana 13. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu ("Službeni glasnik RS", br. 101/05, 91/15 i 113/17 – drugi zakon), člana 15. stav 2. tačka 5) Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i radnoj okolini ("Službeni glasnik RS", br. 72/06, 84/06-30/10 i 102/15) i člana 3. Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad za sprečavanje pojave i širenja epidemije zarazne bolesti ("Službeni glasnik RS", br. 94/20) i Akta o proceni rizika u **Osnovnoj školi "IVAN MILUTINOVIĆ" Subotica**, direktor donosi

PLAN PRIMENE MERA

ZA SPREČAVANJE POJAVE I ŠIRENJA EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI U OSNOVNOJ ŠKOLI "IVAN MILUTINOVIĆ" SUBOTICA

1. UVOD

Prema propisima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, poslodavac je dužan da obezbedi bezbedan i zdrav rad zaposlenih i drugih lica prisutnih u procesu rada. U tom cilju dužan je da sprovodi preventivne mere bezbednosti i zdravlja na radu radi sprečavanja, otklanjanja i smanjenja rizika, odnosno mere za zaštitu zaposlenih od infekcije i rizicima povezanih sa virusom.

Imajući u vidu postojanje epidemije zarazne bolesti COVID -19, od većeg epidemiološkog značaja – za teritoriju Republike Srbije i obaveze propisane Pravilnikom o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad za sprečavanje pojave i širenja epidemije zarazne bolesti utvrđuje preventivne i organizovanje procesa rada koji će obezbediti poboljšanje stanja i viši nivo bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih i radno angažovanih lica, koje će biti uključene u sve aktivnosti rada na svim nivoima organizovanja.

Ovima planom preventivnih (primene) mera (u daljem tekstu: Plan), za sva radna mesta u radnoj okolini, uređuju se preventivne mere od uticaja na bezbednost i zdravlje zaposlenih i korisnika usluga, a posebno one koje se odnose na sprečavanje širenje zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 kod poslodavca **Osnovna škola "Ivan Milutinović", Subotica, Beogradski put br. 50** (u daljem tekstu: Poslodavac)

Planom se utvrđuju mere i aktivnosti kojima se povećava i unapređuje bezbednost i zdravlje zaposlenih radi sprečavanja pojave zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, kao i mere i aktivnosti koje se preduzimaju u slučaju pojave zarazne bolesti u cilju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih i zaštite prisutnih lica.

Donet je Akt o proceni rizika u **Osnovnoj školi "IVAN MILUTINOVIĆ" Subotica, datuma 05.11.2008. godine** na svim radnim mestima i u radnoj okolini u sedištu Prosvetne ustanove.

Plan primene mera za sprečavanje pojave i širenja epidemije zarazne bolesti u **Osnovnoj školi "Ivan Milutinović" Subotica**, sastavni je deo Akta o proceni rizika.

Plan je sastavni deo akta o proceni rizika koji je donet saglasno zakonu i propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Planom se uređuje naročito:

1. Preventivne mere i aktivnosti za sprečavanje pojave zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2;
2. Zaduženje za spovođenje i kontrolu sprovođenja preventivnih mera i aktivnosti;
3. Mere i aktivnosti za postupanje u slučaju pojave zarazne bolesti COVID -19 izazvane virusom SARS-CoV-2.

2. OPŠTI PODACI – OSNOVNA ŠKOLA "IVAN MILUTINOVIĆ" SUBOTICA

Naziv poslodavca: **Osnovna škola "Ivan Milutinović" Subotica;**

Adresa sedišta: Beogradski put br. 50, Subotica;

Ogranci:

- **Izdvojeno odeljenje Mala Bosna, ul. Subotička br. 37, Mala Bosna**

Poštanski broj i grad: **24 000 subotica**

Opština : **Subotica**

Matični broj: **08009104**

Poreski identifikacioni broj: **100959411**

Šifra delatnosti: **08520 - obrazovanje**

U Osnovnoj školi "IVAN MILUTINOVIĆ" Subotica na dan 31.07.2020. godine ukupan broj zaposlenih je 77.

Lokacije izvan sedišta Prosvetne ustanove:

- **Izdvojeno odeljenje Mala Bosna, ul. Subotička br. 37, Mala Bosna**

3. SIMPTOMI ZARAZNE BOLESTI COVID -19

COVID-19 je novi soj korona virusa koji je Svetska zdravstvena organizacija proglasila za javnu zdravstvenu pretnju od međunarodnog značaja. Uzimajući u obzir najnovije dostupne naučne dokaze i zdravstvene podatke, kao i preporuke stručnjaka, SARS-CoV-2 razvrstan je kao humani patogen iz rizične grupe 3 (Direktiva Komisije (EU) 2020/739 od 3.juna 2020. godine).

Na osnovu trenutnih saznanja stručnjaka procenjuje se da je period inkubacije COVID-19 između 2 i 14 dana. Ako je osoba bila u kontaktu sa nekim kome je potvrđen CORONA virus, a nakon 14 dana ostane zdrav to znači da nije inficiran ovim vrusom.

Tokom trajanja inkubacije u periodu od 14 dana osobi koja ima infekciju COVID-19 mogu se razviti simptomi kao što su:

- kašalj;
- otežano disanje;
- povišena temperatura;
- groznica;
- glavobolja;
- gubitak čula ukusa i mirisa.

Ova infekcija može da izazove ozbiljne zdravstvene posledice kod lica sa oslabljenim imunološkim sistemom, starijih i onih sa hroničnim zdravstvenim problemima kao što su dijabetes, rak, hronična bolest pluća i dr.

Dva najčešća načina širenja COVID-19 su:

- direktnim kontaktom, kapljično sa osobe koja je inficirana virusom;
- indirektno, dodirrom preko kontaminiranih površina na kojima virusi mogu određeno vreme da prežive (dodirivanjem površina i predmeta, a zatim dodirivanjem sopstvenih usta, nosa ili očiju).

Koliko dugo virus može da preživi zavisi od niza faktora, kao što su:

- na kojoj površini se nalazi;
- da li je izložen sunčevoj svetlosti;
- razlike u temperaturi i vlažnosti.

4. PREVENTIVNE MERE I AKTIVNOSTI ZA SPREČAVANJE POJAVE ZARAZNE BOLESTI

U Osnovnoj školi "Ivan Milutinović" Subotica, obavezna je primena sledećih preventivnih mera:

Preventivna mera	Aktivnost	Zaduženje za sprovođenje mere	Zaduženje za kontrolu sprovođenja mera aktivnosti
Informisanje aktivnosti	Putem elektronske pošte i oglasne table zaposlenima dostaviti pisane instrukcije i uputstva o merama i postupcima za sprečavanje pojave zarazne bolesti, koji sadrže informaciju o simptomima zarazne bolesti i isticanjem informacija i obaveštenja na oglasnoj tabli	Direktor škole	Lice za bezbednost i zdravlje na radu
Bezkontakno merenje temperature	Merenje temperature pri dolasku na posao i jedanput u toku radnog vremena	Lice zaduženo za održavanje higijene prostorija	Direktor škole
Nošenje maske	Obavezno nošenje zaštitne maske (tako da maska prekriva usta, nos i bradu) u svim zatvorenim radnim i pomoćnim prostorijama	Svi zaposleni	Poslovni sekretar
	Spreči ulazak u objekat i prostorije Ustanove licima bez zaštitne maske	Lice zaduženo za održavanje higijene prostorija	Direktor škole

Održavanje lične higijene	Obezbeđivanje zaposlenima dovoljne količine sapuna, ubrusa, tekuće vode i dezinfekcionih sredstava na bazi alkohola i pranje ruku	Lice zaduženo za održavanje higijene prostorija	Direktor škole
	Redovno i pravilno pranje ruku sapunom i vodom najmanje 20 sekundi	Svi zaposleni	Poslovni sekretar
Medusobno radstojanje	Držati minimalno rastojanje od dva metra u odnosu na druga lica	Svi zaposleni	Poslovni sekretar
Ograničen broj prisutnih lica u prostoriji	Ograničiti grupne poslovne sastanke na 10 lica i u trajanju od 30 minuta (ako nije moguće obezbediti fizičku distancu od dva metra)	Svi zaposleni	Poslovni sekretar
	Izbegavati rukovanje prilikom poslovnih susreta	Svi zaposleni	Poslovni sekretar
Smanjiti neposredne kontakte	Komunikaciju obavljati putem telefona, konferencijskih poziva	Svi zaposleni	Poslovni sekretar
Održavanje radnih i pomoćnih prostorija	Sprovoditi pojačanu higijenu i dezinfekciju radnih i pomoćnih prostorija i opreme za rad (kao što su toaleti, kvake na vratima, fiksni telefoni, računarska oprema)	Lice zaduženo za održavanje higijene prostorija	Direktor škole
	Redovno uklanjanje otpada i smeća (kante za obložene plastičnom kesom) iz prostorija tako da se mogu isprazniti bez kontakta sa sadržajem	Lice zaduženo za održavanje higijene prostorija	Poslovni sekretar
	Vođenja evidencije o dezinfekciji radnih i pomoćnih prostorija	Lice zaduženo za održavanje higijene prostorija	Poslovni sekretar
	U toku radnog vremena redovno provetravati radne prostorije	Svi zaposleni	Poslovni sekretar
	Pre napuštanja radnog mesta, radno mesto i sredstva za rad ostaviti u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene	Svi zaposleni	Poslovni sekretar

5. POSLOVI LICA ZA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU

Lice za bezbednost i zdravlje na radu u saradnji sa poslodavcem planira, sprovodi i podstiče primenu preventivnih mera, a naročito:

1. učestvuje u izradi Plana;
2. priprema pisana uputstva i procedure za bezbedan i zdrav rad u cilju zaštite zdravlja zaposlenih od zarazne bolesti COVID-19 izazavane virusom SARS-CoV-2 o:
  - a. redovnim i temeljnim pranjem ruku vodom i sapunom u trajanju od najmanje 20 sekundi ili korišćenju sredstava za dezinfekciju na bazi alkohola koji sadrži na 70-95 % alkohola;
  - b. pravilnom nošenju maski i rukavica, njihovom redovnom menjanju u utvrđenim rokovima kao i higijenskom odlaganju u kante sa poklopcem;
  - c. čestom provetranju radnih prostorija i pomoćnih prostorija;
  - d. obaveznoj dezinfekciji obuće i ruku pre ulaska u prostoriju poslodavca;
  - e. držanju obaveznog rastojanja od drugih lica na udaljenosti od najmanje 2 metra;
  - f. redovnom čišćenju i dezinfekciji svih površina i predmeta;
3. vrši kontrolu primene higijenskih mera kod poslodavca;
4. vrši kontrolu o obezbeđivanju neophodnih količina sapuna i vode za pranje ruku;
5. zabrani dolazak na posao licima koja imaju blagi kašalj ili povišenu telesnu temperaturu;
6. vrši kontrolu korišćenja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
7. upoznaje zaposlene da nošenu radnu odeću nakon presvlačenja stave u plastičnu kesu i odensu na pranje;
8. saraduje sa državnim organima i daje potrebna obeveštenja o primeni preventivnih mera bezbednosti i zdravlja na radu.

6. OBAVEZE ZAPOSLENOG

Zaposleni je obavezan da:

1. Sprovodi sve preventivne mere bezbednosti i zdravlja na radu kako bi sačuvao svoje zdravlje, kao i zdravlje drugih zaposlenih;
2. Namenski koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu sa njima pažljivo rukuje, da ne bi ugrozio svoju bezbednost i zdravlje kao i bezbednost i zdravlje drugih lica;
3. Dodatno brine o svojoj higijeni tako što će redovno i pravilno prati ruke;
4. Izbegava rukovanje i srdačno pozdravljanje;
5. Drži minimalno rastojanje od 2 metra u odnosu na druga lica;
6. U toku rada izbegava nošenje nakita, satova i narukvica (što povećava rizik od prenosa infekcije i otežava pravilno pranje ruku);
7. U toku rada vezuje kosu;
8. Ličnu odeću drži odvojeno od sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu i radnog odela;

9. Obavezno obavesti poslodavca ukoliko posumnja na simptome zaraze bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 kod sebe kod drugih zaposlenih ili članova svoje porodice;
10. Pre početka rada obavi dezinfekciju radnog stola, telefona, tastatura, "miša" i pribora za pisanje;
11. Pre napuštanja radnog mesta, da radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene;
12. Saraduje sa poslodavcem i licem za bezbednost i zdravlje na radu, kako bi se sprovele dodatne neophodne mere za bezbednost i zdravlje na radu.

7. MERE I AKTIVNOSTI ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POJAVE ZARAZNE BOLESTI I SPREČAVANJE ŠIRENJA

7.1 Pojava simptoma zarazne bolesti COVID-19 kod zaposlenih

Na početku bolesti simptomi mogu da budu blagi, iz kojih razloga zaposleni sa povišenom temperaturom (iznad 37°C) i/ili respiratornim simptomima (kao što su kašalj, otežano disanje i groznica) i ako je bio u kontaktu sa obolelim van radnog okruženja, treba da prijavi postojanje simptoma neposrednom rukovodiocu.

Neposredni rukovodilac zaposlenog koji ima simptome bolesti treba odmah da informiše da se javi u kovid ambulantu matičnog doma zdravlja u kome se zaposleni leči.

U toj ambulanti će zaposlenom sa navedenim simptomima biti urađena dijagnostika, odnosno rentgenski pregled pluća, krvna slika, izmerena temperatura, urađen brzi test ili PCR test. Tek nakon toga i uz konsultaciju sa lekarima iz doma zdravlja, zaposleni treba da se javi u trijažnu službu gde će lekari te zdravstvene ustanove odrediti dalji tok lečenja.

Za teritoriju opštine Subotica nadležna je COVID ambulanta na adresi:

Dom zdravlja Subotica, ulica: Harambašićeva 2.

Brojevi telefona su: 024/546-104; 065-9185577; 065-9155538; 065-9185578 i 065-9185602.

COVID-19 ambulanta radi svaki dan u nedelji od 00.00 do 24.00 sata.

Zaposleni koji ima simptome bolesti slične gripu ili zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 mora da prekrije usta i nos zaštitnom maskom i ne sme da dodiruje druge zaposlene, površine i predmete.

Transport i prebacivanje zaposlenog koji ima simptome bolesti slične gripu ili zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 u nadležnu zdravstvenu ustanovu vrši se isključivo vozilima javnog zdravlja ili hitne pomoći .

Ako se potvrdi da zaposleni ima zaraznu bolest COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, tada poslodavac putem poslovne mreže obaveštava sve zaposlene u tom poslovnom delu o njihovoj mogućoj izloženosti virusom na random mestu, poštujući zaštitu podataka o ličnosti.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu sačinjava spisak svih zaposlenih koji su neposredno bili u kontaktu sa zaraženim.

Poslodavac je dužan da u slučaju pojave zarazne bolesti obezbedi primenu preventivnih mera, a naročito sledećih:

- 1) Radni prostor se redovno fizički i hemijski dezinfikuje i provetrava;
- 2) Poštuju se procedure ulaska i izlaska u radni prostor, propisana sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu i druge mere zaštite tokom procesa rada,
- 3) Precizno se definišu pravci kretanja zaposlenih u radnim prostorijama u kojoj je radio zaraženi zaposleni;
- 4) Organizuje se stroga kontrola kretanja zaposlenih iz organizacione jedinice u kojoj je radio zaraženi zaposleni;
- 5) Kontakti zaposlenih sa drugim zaposlenima se svode na nužne uz propisane mere lične zaštite;
- 6) Primenjuju se sve druge mere po preporuci epidemiologa.

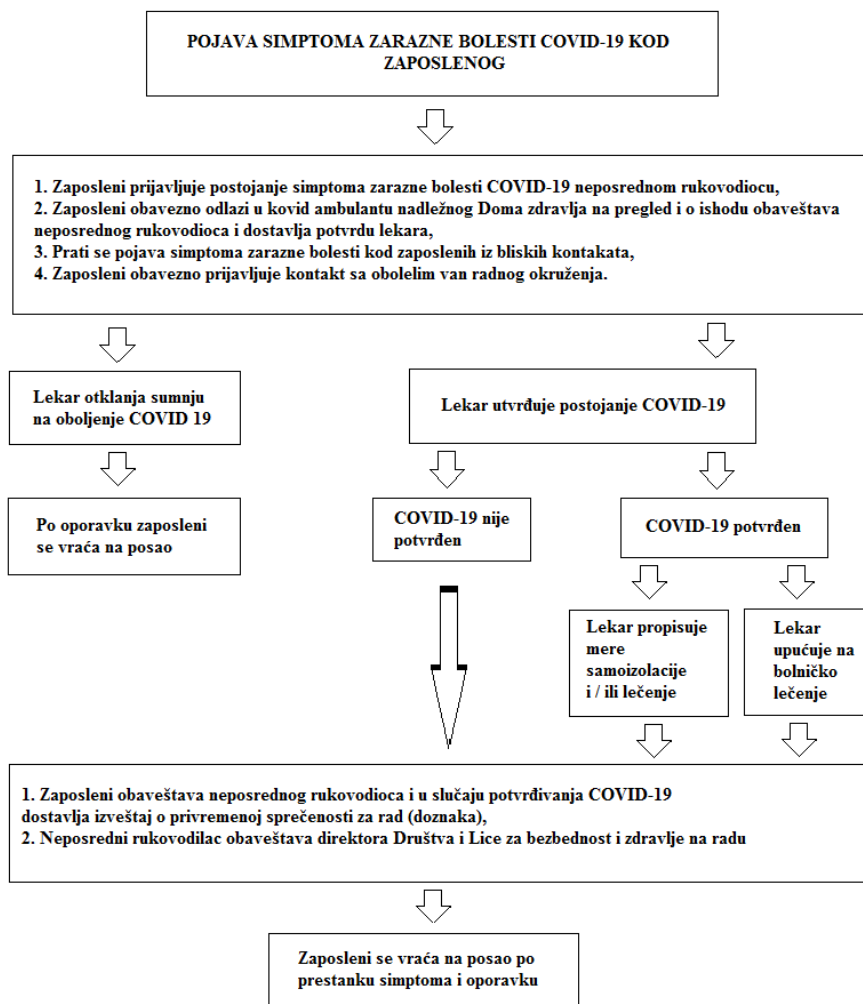
Zaposleni kod koga nij potvrđen COVID-19 i kome nije potrebno lečenje i samoizolacija, po predlogu lekara vraća na posao. Zaposleni kome je lekar odredio testiranje, nakon dobijenih rezultata o ishodu testiranja obaveštava neposrednog rukovodioca i ako je test pozitivan nastavlja lečenje, a ako je test negativan vraća se na posao. Posle prijave zaposlenog sa simptomima zaraze od COVID-19 treba pratiti pojavu simptoma zarazne bolesti kod ostalih zaposlenih i postupiti prema preporuci epidemiologa.

Zaposleni su dužni da se pridržavaju propisanih procedura za sprečavanje za sprečavanje širenja epidemije zarazne bolesti.

Zaposleni je dužan da u skladu sa članom 103. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – US, 113/17 i 95/18 – autentično tumačenje), obavesti poslodavca o privremenoj sprečenosti za rad, a prema članu 161. Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 25/19) po prestanku razloga sprečenosti za rad lekar izdaje zaposlenom izveštaj o privremenoj sprečenosti za rad (doznaka) koji dostavlja administrativnom osoblju u sedištu Prosvetne ustanove.

Postupak prijave simptoma i utvrđivanje COVID-19 prikazani su na šemi br. 1.

8. POSTUPAK PRIJAVE SIMPTOME I UTVRĐIVANJE COVID-19

Šema br. 1: *Postupak prijave simptoma i utvrđivanje COVID-19*

Zaposleni koji ima simptome bolesti slične gripu ili zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 mora da prekrije usta i nos zaštitnom maskom i ne sme da dodiruje druge zaposlene, površine i predmete.

Transport i prebacivanje zaposlenog koji ima simptome bolesti slične gripu ili zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 u nadležnu zdravstvenu ustanovu vrši se isključivo vozilima javnog zdravlja ili hitne pomoći .

8.1 Aktivnosti za sprečavanje širenja COVID-19

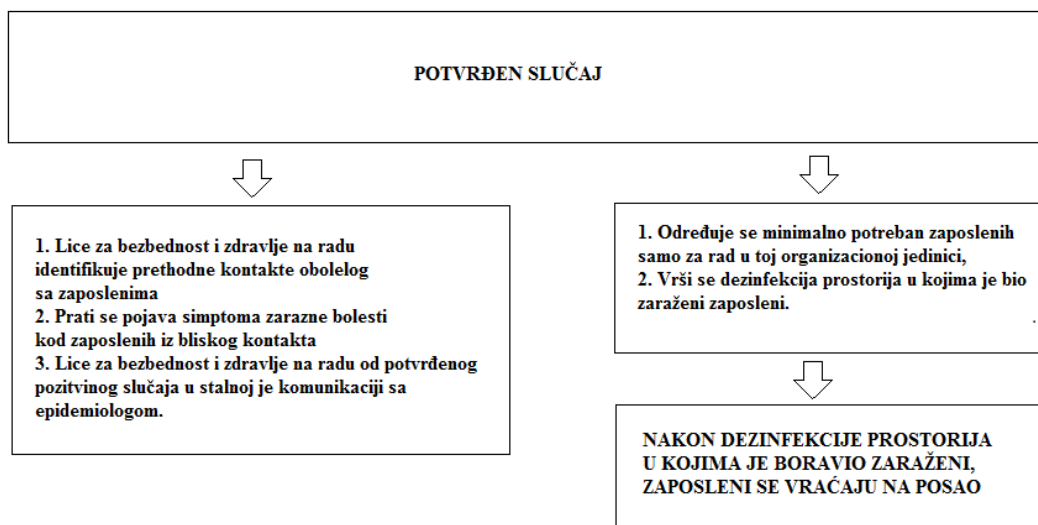
Ako se potvrdi da zaposleni ima COVID-19, tada neposredni rukovodilac u saradnji sa licem za bezbednost i zdravlje na radu organizuje obavljanje poslova tako da se zaposleni koji su boravili u prostorijama u kojima je bio prisutan zaraženi zaposleni premeštaju u druge prostorije

dok se ne izvrši dezinfekcija tih prostorija. Zaposleni se mogu vratiti na rad tek kada se izvrši dezinfekcija prostorija u kojima je boravio zaraženi zaposleni. Dalje, lice za bezbednost i zdravlje na radu identifikuje kontakte zaraženog zaposlenog sa drugim zaposlenima i sa strankama i prati pojavu simptoma kod zaposlenih koji su bili u bliskom kontaktu. Po saznanju za potvrđeni pozitivan slučaj zaraze zaposlenog, lice za bezbednost i zdravlje na radu vrši komunikaciju sa epidemijologom, Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje kako bi se predložile mere za poboljšanje.

Postupak nakon potvrđenog slučaja COVID-19 u **Osnovnoj školi "Ivan Milutinović" Subotica**.

8.2 Postupak nakon potvrđenog slučaja COVID-19 radi sprečavanja širenja

Šema br. 2: *Postupak nakon potvrđenog slučaja COVID-19 radi sprečavanja širenja*

9. OBAVEZE ZAPOSLENIH I RADNO ANGAŽOVANIH LICA

Svi zaposleni i radno angažovana lica u **Osnovnoj školi "Ivan Milutinović" Subotica** (u daljem tekstu Škola) obavezni su da:

- 1) Pre ulaska u prostorije Škole i jedanput u toku rada obave bezkontaktno merenje temperature;
- 2) Pre ulaska u poslovni prostor, obave obaveznu dezinfekciju ruku i obuće;
- 3) Dezinfikuju opremu za rad koju koristi (radni sto, telefon, tastatura i sl.) u toku rada;
- 4) Namenski i pravilno koriste zaštitne maske tako da ista prekrije nos, usta i bradu;

- 5) Dodatno brinu o svojoj higijeni tako što će redovno i pravilno prati ruke sapunom i vodom najmanje 20 sekundi;
- 6) Drže minimalno rastojanje od dva metra u odnosu na druga lica;
- 7) Obavezno obaveste neposrednog rukovodioca ukoliko posumnjaju na simptome COVID-19 kod sebe, kod drugih zaposlenih ili članova svoje porodice;
- 8) Pre napuštanja radnog mesta, da radno mesto i sredstva za rad ostave u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene.

10. ZAKLJUČAK

Cilj ovog plana je da se u potpunosti primenjuju propisane preventivne mere zaštite zaposlenih kako bi se smanjio rizik od pojave COVID-19 u **Osnovnoj školi "Ivan Milutinović" Subotica**. Svi zaposleni i radno angažovana lica, a posebno oni koji su u neposrednom kontaktu sa strankama u obavezi su da se dosledno pridržavaju nevedenih preventivnih mera, kao odgovor na pojavu zaraze.

Odluke nadležnih organa su sastavni deo Plana primena mera.

Ovaj plan preventivnih (primene) mera stupa na snagu danom donošenja a traje dok traje opasnost od širenja zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.

Direktor

U Subotici, 03.08.2020. godine

PRILOG 1.

UPUTSTVA O MERAMA I POSTUPCIMA ZA SPREČAVANJE POJAVE EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI

SIMPTOMI ZARAZNE BOLESTI COVID-19

COVID-19 je novi soj korona virusa koji je Svetska zdravstvena organizacija proglasila za javnu zdravstvenu pretnju od međunarodnog značaja.

Na osnovu trenutnih saznanja stručnjaka procenjuje se da je period inkubacije COVID-19 između 2 i 14 dana.

Tokom trajanja inkubacije u periodu od 14 dana osobi koja ima infekciju COVID-19 mogu da se razviju simptomi kao što su:

- kašalj;
- otežano disanje;
- povišena temperatura;
- glavobolja;
- gubitak čula ukusa i mirisa.

Ova infekcija može da izazove ozbiljnije zdravstvene posledice kod lica sa oslabljenim imunološkim sistemom, starijih i onih sa hroničnim zdravstvenim problemima kao što su dijabetes, maligne bolesti, hronično oboljenje pluća i dr.

Dva najčešća načina širenja COVID-19 su:

- direktnim kontaktom, kapljično sa osobe koja je inficirana virusom;
- indirektno, dodirom preko kontaminiranih površina na kojima virusi mogu određeno vreme da prežive (dodirivanjem površina i predmeta, a zatim dodirivanjem usta, nosa ili očiju).

PREVENTIVNE MERE PRILIKOM RADA SA PAPIRNIM DOKUMENTIMA

- U toku rada sa papirnom dokumentacijom obavezna je upotreba zaštitnih rukavica i zaštitne maske.
- Prijem dokumentacije vršiti tako da lice koje donosi dokumentaciju istu odloži na radni sto/pult, nakon toga preuzeti dokumentaciju vodeći računa da se uvek održava minimalna distanca između dva lica od dva metra.
- Voditi računa da eksterna lica ne ulaze bez potrebe u poslovni prostor, a ako je to potrebno, dozvoliti ulazak samo do izlaznih vrata.
- Potpisivanje, kao i držanje dokumenta se vrši uz korišćenje zaštitnih rukavica i zaštitne maske.
- Zaposleni i posetioci ne smeju koristiti istu olovku za potpisivanje dokumenata.
- Koverat/ambalažu ukoliko nije potrebna, baciti u kantu sa ostalim otpadom, nakon čega se obavezno dezinfikuju ruke.

- Registratore i folije, po potrebi, dezinfikovati dezinfekcionim sredstvima.
- Nakon manipulacije dokumentacijom, pogotovu eksternom dokumentacijom obavezno oprati ruke u skladu sa uputstvima za pravilno pranje ruku. Ne dodirivati nikada lice rukama (usta, nos, oči i dr.).
- Redovno dezinfikovati sto koji se koristi za potpisivanje, kao i olovke koje se koriste za potpisivanje.

PREVENTIVNE MERE KOJE SE ODOSE NA POSETIOCE (TREĆA LICA)

Svi posetioći (treća lica) koji dolaze i borave u radnim prostorijama poslodavca DUŽNI SU da se pridržavaju osnovnih pravila:

- Obavezno nošenje zaštitnih maski i rukavica, u skladu sa merama nadležnih organa;
- Dužni su da se evidentiraju u knjigu dolazaka;
- Obavezno dezinfikovanje ruku prilikom ulaska u skladu sa obaveštenjem postavljenim na ulazu;
- Preporučeno je evidentiranje dolaska kod lica određenog od strane poslodavca za tu svrhu;
- Zabranjeno je kretanje posetioca (trećih lica) po radnim prostorijama poslodavca bez prisustva lica zaduženog za evidentiranje dolaska ili nekoga od zaposlenih;
- Obavezno poštovanje svih pravila za boravak u prostoru poslodavca.

U slučaju nepoštovanja napred navedenih pravila, lice zaduženo za evidentiranje dolaska ili zaposleni kod poslodavca u obavezi su da posetioca opomenu ili ga udalje iz radnog prostora poslodavca.

PREVENTIVNE MERE PRILIKOM POSLOVNIH SASTANAKA

U svrhu sprečavanja pojave i širenja epidemije zarazne bolesti COVID-19, potrebno je pridržavati se sledećih pravila:

- Na ulaznim vratima u poslovne prostorije postaviti obaveštenja da je, pri ulasku, obavezna dezinfekcija ruku za sve učesnike poslovnog sastanka;
- Strogo voditi računa pri ulasku posetioca (trećih lica) u objekat poslodavca;
- Na ulaznim vratima svih prostorija istaći obaveštenje o dozvoljenom maksimalnom broju lica u tom prostoru;
- Prilikom poslovnih sastanaka izbegavati rukovanje i srdačno pozdravljanje;
- Ograničiti grupne poslovne sastanke u zavisnosti od veličine poslovnih prostorija vodeći računa o distanci između učesnika, kao i o dozvoljenom broju lica po kvadratnom metru prostora ;
- Za sastanke koristiti veće prostorije kako bi između učesnika bila omogućena fizička distanca od minimalno 2 metra;
- Pre početka i nakon sastanka potrebno je provetriti i dezinfikovati prostoriju, kao i sve radne površine, kvake, korišćenu opremu, i dr.);
- Ograničiti vreme trajanja sastanaka do maksimalno 20 minuta;
- Na sastanku ne posluživati napitke i hranu ;
- Za zaposlene koji rade sa strankama obezbediti dezinfekciona sredstva za ruke, zaštitne maske i zaštitne rukavice, u skladu sa merama nadležnih organa;
- Uvek, kada postoji mogućnost, umesto poslovnog sastanka dati prednost komunikaciji putem telefona, interneta, konferencijskih poziva, itd.

PREVENTIVNE MERE PRILIKOM ISPORUKE I PREUZIMANJA ROBE

Prilikom dostavljanja i preuzimanja robe potrebno je pridržavati se sledećih pravila:

- Preporučeno je evidentiranje dolaska u poslovni prostor svih posetioca (zaposlene kod drugog poslodavca, dobavljače);
- Uvek kada je moguće, za poslove utovara/istovara angažovati što manje ljudi;
- U toku radnog vremena najstrože je zabranjeno u radnom prostoru upražnjavati bilo kakve aktivnosti koje nisu direktno vezane za opis poslova tog radnog mesta;

PREVENTIVNE MERE PRILIKOM POSETE TREĆIH LICA

Poslodavac je dužan da u objektima u kojima, shodno delatnosti koju obavlja, dolaze posetioci (roditelji, učenici, poslovni partneri, poštar) koji borave u prostoru poslodavca u kontinuitetu sprovodi preventivne mere, koje su obavezujuće za sve koji rade ili borave u tom prostoru:

- Obavezno dezinfikovanje ruku prilikom ulaska u skladu sa obaveštenjem postavljenim na ulazu;
- Poštovanje ograničenja o dozvoljenom maksimalnom broju lica za boravak u prostoru poslodavca u skladu sa merama nadležnih organa (preporuka je minimum 4 kvadratna metra po osobi);
- U slučaju nepoštovanja pravila od strane zaposlenih ili posetilaca, lice zaposleno kod poslodavca u obavezi je da opomene lica koja krše pravila ili ih udalje iz prostora poslodavca.

PREVENTIVNE MERE U VEZI SA HRANOM

Ukoliko se hrana donosi od kuće

- Hrana koja se donosi od kuće treba da budu na odgovarajući način upakovana;
- Preporuka je upakovati hranu u plastične kutije ili slično;
- Kutija treba biti dezinfikovana spolja 70% alkoholom, i obeležena imenom i prezimenom.

Čuvanje hrane u objektu

- Ambalažu u kojoj se nalazi hrana dezinfikovati pre stavljanja u frižider, ili na sto;
- Ručice za otvaranje frižidera i ostalih mesta za čuvanje hrane, kao i sve ostale površine sa kojima je zaposleni došao u kontakt, dezinfikovati pre i nakon upotrebe;

Konzumiranje hrane u objektu

- Kuhinjska oprema koja se koristi za čuvanje hrane i pića se mora redovno čistiti i dezinfikovati;
- Odrediti prostoriju za konzumiranje hrane u poslovnim prostorijama poslodavca sa jasno istaknutim maksimalnim brojem zaposlenih i učenika u prostoriji u isto vreme;
- Prostorija za konzumiranje hrane i pića treba da bude odgovarajuće veličine tako da rastojanje između zaposlenih i učenika bude minimalno 2 metra. U prostor za konzumiranje hrane postaviti onoliko stolica čiji broj omogućava da se drži bezbedno rastojanje između zaposlenih i učenika;
- Prilikom prolaska do prostora za konzumiranje hrane kroz zajedničke prostorije, izbegavati dodirivanje svih predmeta i površina (zidova, rukohvata...);
- Prilikom ulaska u poslovne kancelarije neophodno je skinuti rukavice (ukoliko su korišćene) na način definisan u osnovnoj proceduri i, nakon toga, izvršiti detaljno pranje ruku toplom vodom i sapunom;
- Prostorije koje služe za pripremu hrane moraju se redovno održavati sredstvima za održavanje higijene, što uključuje redovno brisanje podova, kuhinjskih radnih stolova, umivaonika i svih ostalih površina koje služe za pripremanje ili konzumiranje hrane.
- Svaki zaposleni je dužan da površine sa kojima je bio u kontaktu očisti i dezinfikuje iza sebe;
- Korišćeni pribor odložiti u mašinu za pranje sudova ili ga oprati ručno, ako nema mašine;
- Pre jela obavezno je temeljno pranje ruku sa toplom vodom i sapunom.

RAD NA DISTANCI MANJOJ OD DVA METRA

- Zbog nemogućnosti održavanja distance od 2 metra usled prirode posla, tokom obavljanja bilo kakvih radnih aktivnosti obavezno je pravilno korišćenje maski N95/ FFP2, vizira i zaštitnih rukavica;
- U svim situacijama gde to priroda posla dozvoljava, zaposleni su dužni da održavaju razdaljinu od minimum 2 metra, uz pravilnu upotrebu hiruških maski i, zavisno od aktivnosti, zaštitnih rukavica;
- Učestalost zamene maski rukavica naznačena je na uputstvima i specifikaciji proizvođača;
- Pre stavljanja rukavica obavezna je dezinfekcija ruku, takođe dezinfekcija rukavica pre skidanja i na kraju dezinfekcija ruku po završenom poslu;
- Obavezna je dezinfekcija alata i opreme za rad na početku i na kraju smene.

Direktor škole

Ivan Stipić

PRILOG 2.

**ŠEME I UPUTSTVA (U SLIKAMA)
POSTAVITI U TOALETIMA I NA VIDNIM MESTIMA**

ЗДРАВСТВЕНЕ ПРЕПОРУКЕ

Савети Светске здравствене организације,
Министарства здравља и Института за јавно здравље Србије

Маска мора да пријања на лице, да покрива и нос и уста.

Не додирујте лице неопраним рукама (уста, очи, нос).

Приликом кашљања или кијања користите унутрашњу страну лакта или марамицу.

Руке перите водом и сапуном најмање 20 секунди.

Дезинфикујте и очистите површине и предмете које људи често додирују.

Останите код куће кад сте болесни.

Избегавајте близак контакт са људима који су болесни, кијају или кашљу.

Избегавајте руковање, грљење и љубљење приликом поздрављања.

СИМПТОМИ

Кашаљ

Отожано дисање

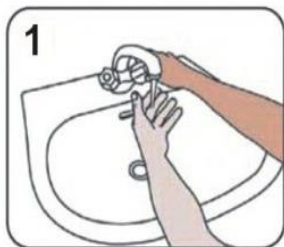
Температура

CORONA VIRUS

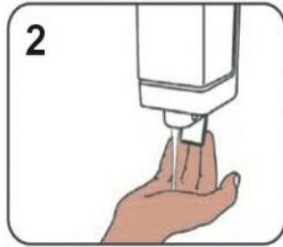
COVID-19

PRANJE RUKU VODOM I SAPUNOM

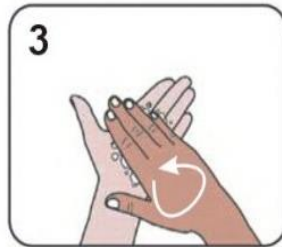
čiste ruke - bezbedne ruke

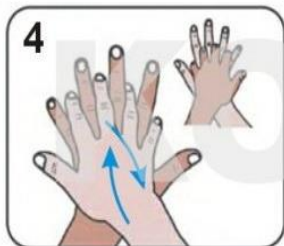
1
Pokvasite ruke
vodom

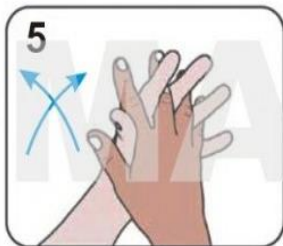
2
Nasapunjajte
cele dlanove

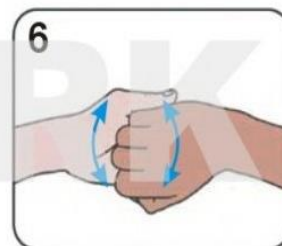
3
Trljajte dlanove
kružnim pokretima

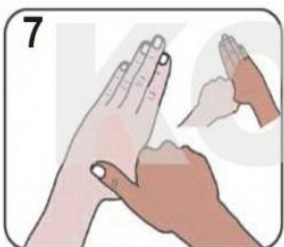
4
Desnim dlanom
trljajte levi između
prstiju i obrnuto

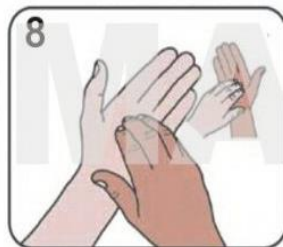
5
Dlan o dlan
ukrštenim
prstima

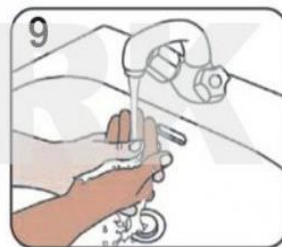
6
Savijte prste i
spoljnu stranu trljajte
drugim dlanom

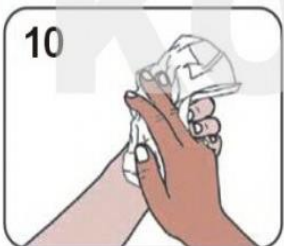
7
Desnim dlanom, kružnim
pokretima, istrljajte levi
palac i obrnuto.

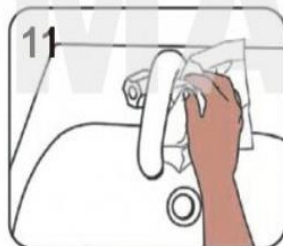
8
Kružnim pokretima istrljajte
skupljene prste desne ruke
o levi dlan i obrnuto

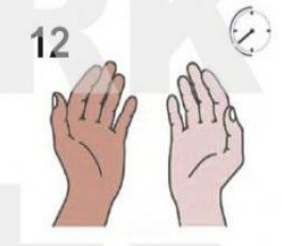
9
Isperite ruke
tekućom
vodom

10
Obrišite ruke
papirnim peškirom

11
Zatvorite slavinu
peškirom

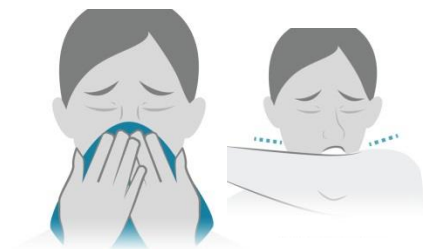

12
... i Vaše ruke
će biti čiste!

MERE ZAŠTITE

Perite ruke oko 20 sekundi sapunom i toplom vodom ili koristite gel za dezinfikovanje

Kašljite i kijajte u papirne maramice

Ukoliko nemate maramicu, koristite rukav

Izbegavajte dodir očiju, nosa i usana neopranim rukama

Najbolji način da se ruke ispravno operu

Korak 1: Pokvasite ruke (šake) tekućom vodom.

Korak 2: Upotrebite dovoljno sapuna da se prekriju mokre šake.

Korak 3: Istrljajte sve površine šaka – uključujući delove na pozadini, između prstiju i ispod noktiju – čineći to najmanje 20 sekundi.

Korak 4: Temeljno isperite tekućom vodom.

Korak 5: Osušite ruke čistim ubrusom/maramicom ili peškirom za jednokratnu upotrebu.

Šta da radite ako posumnjate na novu CORONA VIRUSNU infekciju?

Ako imate temperaturu, kašalj i otežano disanje, potražite lekarsku pomoć sa prvim simptomima bolesti kako biste smanjili rizik od razvoja težih oblika infekcije i setite se da kažete svom lekaru ako ste nedavno putovali u virusom ugrožena područja.

Uzimanje lekova na svoju ruku poput antibiotika nije efikasno protiv CORONA VIRUSA i može čak biti štetno.

UPUTSTVO ZA PONAŠANJE U VEZI CORONA VIRUSA

- 1) Ne paničite! Budite razumni, svesni, oprezni i organizovani, svako u svom okruženju (porodica, posao, škola...). Detaljno isplanirajte kako ćete da se ponašate ako se pojave prvi simptomi.
- 2) Važno je da se onaj koji doputuje iz inostranstva sam prijavi gde je sve i koliko boravio.
- 3) Opšta lična higijena.
- 4) Hranite se zdravo. Jedite voće i povrće i sve ono što će da vam podigne imunitet i ublaži kliničku sliku. Namirnice dobro operite i dovoljno termički obradite.
- 5) Koristite lepe dane, šetajte pored jezera, u parkovima i gde nema zagađenja.
- 6) Izbegavajte boravak u grupama.
- 7) Ako već dođe do zaraze, lečenje se sprovodi u izolaciji. Takva osoba nije u stanju da radi i ne treba ni zbog drugih da odlazi na radno mesto

Kontakt:

Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut” – Epidemioloski centar.

Telefoni mobilnih ekipa epidemiologa: 011 2078 672

Telefoni epidemiološke službe u

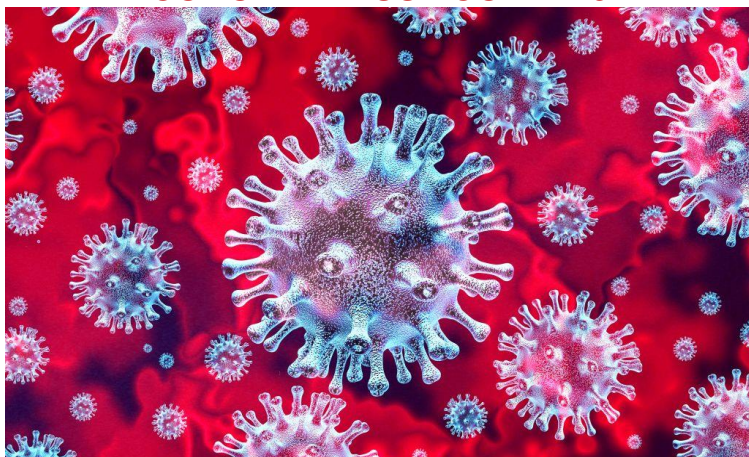
„Gradskom zavodu za javno zdravlje Beograd” su:

011/2078671 i 011/2078673

i ostali kontakt telefoni Instituta za javno zdravlje u mestu odredišta.

UPUTSTVO O MERAMA PREVENCIJE ZA CORONA VIRUS - COVID-19

ZAŠTITITE SE

Korona virusi (CoV) su velika porodica virusa koji izazivaju bolesti u rasponu od blage prehlade do težih respiratornih bolesti, poput poznatog bliskoistočnog respiratornog sindroma (MERS-CoV) i teškog akutnog respiratornog sindroma (SARS-CoV). Pored ovih poznatih korona virusa, trenutno se pojavio novi korona virus (2019-nCoV) koji je dobio naziv COVID-19. To je soj koji ranije nije identifikovan kod ljudi.

ZNACI, SIMPTOMI INFEKCIJE KORONA VIRUSOM

Respiratorni simptomi poput:

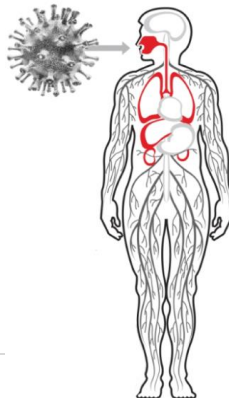
- glavobolje, curenja iz nosa,
- visoke temperature preko (38°C), groznice,
- jakog kašlja, upaljenog grla i
- otežanog disanja.

U težim slučajevima infekcije, može doći do:

- upale pluća,
- jakog akutnog respiratornog sindroma.

A u pojedinim slučajevima dolazi do:

- otkazivanja bubrega i

KAKO SE ŠIRI CORONA VIRUS

Kada neko ko ima CORONA VIRUS kašlje ili izdiše, oslobađa kapljice zaražene tečnosti. Većina ovih kapljica pada na obližnje površine i predmete - poput stolova ili telefona. Ljudi bi mogli dobiti CORONA VIRUS dodirivanjem zagađenih površina ili predmeta - a zatim dodirivanjem očiju, nosa ili usta. Ako stoje na udaljenosti od jednog metra od osobe sa CORONA VIRUSOM, mogu je dobiti udisanjem kapljica koje oboleli iskija ili iskašlje. Drugim rečima, CORONA VIRUS se širi na sličan način kao i grip. Većina osoba zaraženih CORONA VIRUSOM ima blage simptome i oporavlja se.

ŠTA POSLODAVCI TREBA DA PREDUZMU

Proverite da li su vaša radna mesta čista i higijenska

- Površine (stolovi) i predmeti (telefoni, tastatura) moraju se redovno brisati i dezinfikovati.
- Zašto? Budući da je kontaminacija na površinama koje dodiruju zaposleni i kupci jedan od glavnih načina na koji se širi CORONA VIRUS.
- Pravilna ventilacija zatvorenih prostorija (čekaonice, učionice, javni prevoz, konferencijskih sala itd.)
- Pravilna ventilacija poslovnih zgrada koje imaju spoljnu strukturu ili zajedničke radne prostore.

Promovišite redovno i temeljno pranje ruku zaposlenih, izvođača radova i kupaca

- Stavite sredstva za dezinfekciju ruku na istaknuta mesta na radnom mestu. Vodite računa da se ti dozatori redovno dopunjavaju.
- Osigurajte da izvođači radova i zaposleni imaju pristup mestima na kojima mogu da operu ruke sapunom i vodom.
- Zašto? Zato što pranje ubija virus na rukama i sprečava širenje CORONA

VIRUSA.

Promovišite dobru higijenu disajnih puteva na radnom mestu

- Obezbedite da su na Vašim radnim mestima dostupne maske za lice i/ili papirne maramice, za one koji imaju curenje iz nosa ili kašalj na poslu, zajedno sa zatvorenim kantama za higijensko odlaganje. Maske su delimična zaštita. Protiv virusa su potrebne medicinske maske ili tvrde maske FFP kroz koje ne može da prođe nijedan virus.
- Zašto? Zato što dobra respiratorna higijena sprečava širenje CORONA VIRUSA.

Savetujte zaposlene i izvođače da konsultuju nacionalne savete o putovanjima pre odlaska na poslovna putovanja

- Obavestite svoje zaposlene, izvođače i kupce da ako se CORONA VIRUS počne širiti u širem okruženju, svako ko ima čak i blagi kašalj ili nisku temperaturu (37,3°C ili više) mora ostati kod kuće. Takođe bi trebalo da ostanu kod kuće (ili da rade od kuće) ako su morali da uzimaju jednostavne lekove, poput paracetamola, ibuprofena ili aspirina, koji mogu da prikriju simptome infekcije.
- Nastavite da prenosite i promovišete poruku da ljudi treba da ostanu kod kuće, čak i ako imaju samo blage simptome CORONA VIRUSA.

Stvari koje treba da razmotrite kada Vi ili Vaši zaposleni putujete

- Proverite da li imate najnovije informacije o oblastima u kojima se širi CORONA VIRUS. **Poslodavac i zaposleni trebalo bi da prouče najnovije smernice i preporuke za svaku destinaciju.**
- Trebalo bi da savetujete zaposlene da pre puta obave zdravstveni pregled, kako bi se utvrdilo da li ima simptoma akutne bolesti disajnih puteva. **Ukoliko ima, važno je ostati kod kuće.**
- Obezbedite da svi zaposleni koji putuju na lokacije koje prijavljuju CORONA VIRUS dobiju informacije od kvalifikovanog stručnjaka (zdravstvene službe, pružaoca zdravstvene zaštite ili lokalnog javnog zdravstvenog partnera).
- Izbegavajte slanje zaposlenih koji mogu biti izloženi većem riziku od ozbiljnih bolesti (starijih zaposlenih i osoba sa medicinskim stanjima poput dijabetesa, bolesti srca i pluća) u područja gde se širi CORONA VIRUS.

- Razmislite o izdavanju malih boca (ispod 100 ml) gelova za dezinfekciju na bazi alkohola zaposlenima koji će uskoro otputovati. To može olakšati redovno pranje ruku.
- Ohrabrite zaposlene da redovno peru ruke i drže se najmanje jedan metar od ljudi koji kašlju ili kijaju.
- **Onaj ko se razboli na putu, o tome odmah treba da obavesti svog rukovodioca.**
- Zaposleni koji su se vratili sa područja gde se širi CORONA VIRUS, trebalo bi da nadgledaju simptome 14 dana i proveravaju temperaturu dva puta dnevno.
- Ako razviju blagi kašalj ili nisku temperaturu (tj. temperaturu od 37,3°C ili više), trebalo bi da ostanu kod kuće i da se stave u izolaciju.

ŠTA ZAPOSLENI TREBA DA PREDUZMU

Mere za sprečavanje infekcije novim CORONA VIRUSOM i one koje ograničavaju širenje virusa moraju preduzeti svi, posebno pacijenti, bez obzira da li im je dijagnostikovao virus ili imaju klinička obeležja specifična za njega.

- Izbegavanje korišćenje gradskog prevoza;
- Izbegavajte kašljanje i kijanje stavljanjem ruke; preporučuje se da se to radi u prevoj lakta ruke, a ako to nije moguće, da se odmah izvrši higijena ruku bez dodirivanja površina;
- Upotreba maramice pri kijanju ne isključuje pranje ruku, nakon bacanja maramice u kantu za smeće;
- Izbegavajte bliži kontakt sa ljudima koji pokazuju znakove infekcije ili imaju simptome bolesti;
- Izbegavajte putovanje u pogođena područja;
- Pravilno nošenje zaštitne maske i menjanje iste u kratkim intervalima (nakon svakih 1,5h).

Šta znači bliski kontakta sa potencijalno zaraženom osobom?

- Živite u istom domaćinstvu;
- Direktni fizički kontakt sa obolelim (npr. dodir);
- Nezaštićen direktni kontakt (boravak u neposrednoj blizini) sa pacijentom tokom njegovog kijanja, kašalja, itd.
- Boravite u istoj sobi manje od 2 m u trajanju dužem od 15 minuta;
- Kontakt medicinskog i laboratorijskog osoblja koje se brine o bolesnima;
- Korišćenje javnog prevoza.

Koje su razlike između korona virusa i gripa?

- Korona virusi i infekcije gripa imaju slične simptome koji otežavaju dijagnozu. Glavni simptomi korona virusne infekcije su groznica i kašalj. Grip često prate i drugi dodatni simptomi poput bolova u mišićima i grlu.

Da li treba da nosim medicinsku masku?

- Upotreba medicinske maske savetuje se ako imate respiratorne simptome (kašalj ili kijanje) kako biste zaštitili druge. Ako nemate nikakve simptome, nema potrebe da nosite masku.
- U slučaju nošenja maski, iste se moraju koristiti i odbacivati na adekvatan način kako bi se obezbedila njihova delotvornost i izbegao povećani rizik od prenošenja virusa.
- Korišćenje maske samo po sebi nije dovoljno da zaustavi infekcije i mora se kombinovati sa čestim pranjem ruku, pokrivanjem usta i nosa prilikom kijanja i kašlja, kao i s izbegavanjem bliskog kontakta s bilo kim ko pokazuje simptome koji ukazuju na prehladu ili grip (kašalj, kijanje, groznica).

OSOBA KOJA JE POD SUMNJOM DA JE ZARAŽENA KORONA VIRUSNOM INFEKCIJOM TREBA DA:

- se javi u epidemiološki centar;
- se izoluje od drugih ljudi;
- odmah stavi masku za lice.

Svi građani Srbije, a pre svega oni koji su boravili u rizičnim područjima, a koji imaju simptome koji podsećaju na ovu bolest, neophodne informacije mogu da dobiju putem broja 064/8945-235. Odmah po pozivu navedenog broja, ekipe za hitnu medicinsku pomoć opremljene zaštitnom opremom pružaju pomoć i transportuju osobu koja je u prethodnom periodu boravila u području zahvaćenom korona virusom na Kliniku za infektivne i tropske bolesti, gde se sprovodi opservacija i kompletna dijagnostika kao i dalje lečenje ukoliko je potrebno.

PRILOG 3.

**EVIDENCIJA O IZVRŠENOJ DEZINFEKCIJI
RADNIH I POMOĆNIH PROSTORIJA**

PRILOG 4.

PRIMER TABELARNOG PRIKAZA PREVENTIVNIH MERA SA ZADUŽENJIMA

NAPOMENA: *Tabelu je potrebno prilagoditi konkretnim poslovnim procesima i organizaciji rada poslodavca*

Preventivna mera	Aktivnosti	OBAVEZA	ODGOVORNOST
Informisanje zaposlenih	Elektronskim putem, mejlom, dostaviti instrukcije i uputstva o preventivnim merama, koji sadrže informaciju o simptomima zarazne bolesti	Neposredni rukovodilac	Lice za bezbednost i zdravlje na radu
Nošenje zaštitne maske	Obavezno nošenje/sprečavanje ulaska u objekat bez zaštitne maske	Svi zaposleni	Neposredni rukovodilac
Održavanje lične higijene	Obezbeđivanje zaposlenima dovoljne količine sapuna, ubrusa, tekuće vode i dezinfekcionih sredstava na bazi alkohola za pranje ruku	Zaposleni nadležni za opšte poslove	Neposredni rukovodilac
Održavanje lične higijene	Redovno i pravilno pranje ruku sapunom i vodom najmanje 20 sekundi	Svi zaposleni	Neposredni rukovodilac
Međusobno rastojanje	Držati minimalno rastojanje od dva metra u odnosu na druga lica	Svi zaposleni	Neposredni rukovodilac
Ograničen broj prisutnih lica u prostoriji	Ograničiti grupne poslovne sastanke na 10 lica i u trajanju od 20 minuta (ako nije moguće obezbediti fizičku distancu od dva metra)	Organizator poslovnog sastanka	Organizator poslovnog sastanka
Ograničen broj prisutnih lica u prostoriji	Izbegavati rukovanje prilikom poslovnih susreta	Svi zaposleni	Organizator poslovnog sastanka
Smanjiti neposredne kontakte	Komunikaciju obavljati putem telefona, konferencijskih poziva	Svi zaposleni	Neposredni rukovodilac
Održavanje radnih i pomoćnih prostorija	Sprovoditi pojačanu higijenu i dezinfekciju radnih i pomoćnih prostorija i opreme (toalet, kvake, fiksni telefoni, računarska oprema)	Zaposleni za opšte poslove	Neposredni rukovodilac
Održavanje radnih i pomoćnih prostorija	Redovno uklanjanje otpada i smeća iz prostorija	Zaposleni za opšte poslove	Neposredni rukovodilac

Održavanje radnih i pomoćnih prostorija	Vođenje evidencija o dezinfekciji radnih i pomoćnih prostorija	Zaposleni za opšte poslove	Lice za bezbednost i zdravlje na radu
Održavanje radnih i pomoćnih prostorija	Redovno provetravati radne prostorije	Svi zaposleni	Neposredni rukovodilac
Održavanje radnih i pomoćnih prostorija	Pre napuštanja radnog mesta, radno mesto i sredstva za rad ostaviti u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene	Svi zaposleni	Neposredni rukovodilac